

THỰC TRẠNG VÀ BIỆN PHÁP NÂNG CAO KỸ NĂNG SỬ DỤNG CHATGPT TRONG HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI

TS. Đặng Quốc Thành

Khoa CTĐ, CTCT - Học viện KTQS

Đặng Khánh Linh

Sinh viên K72C, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Email: thanhmaitamly@gmail.com.

Tóm tắt: Kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội là một kỹ năng mới được hình thành và phát triển trong những năm gần đây do sự tác động, ảnh hưởng của trí tuệ nhân tạo (AI). Đây là một trong những kỹ năng quan trọng nhằm hỗ trợ quá trình tiếp thu, phát triển tri thức và nâng cao kết quả học tập của sinh viên. Trong phạm vi của bài viết, chúng tôi khảo sát thực trạng kỹ năng sử dụng ChatGPT và các yếu tố tác động đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên, trên cơ sở đó đề xuất một số biện pháp nâng cao kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

Từ khóa: ChatGPT, kỹ năng sử dụng ChatGPT của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

Nhận bài: 06/12/2025; Biên tập: 07/12/2025; Phân biên: 12/12/2025; Duyệt đăng: 19/12/2025.

1. Mở đầu

Sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (AI), đặc biệt là các mô hình ngôn ngữ lớn như ChatGPT, đang tạo ra những biến đổi sâu sắc trong giáo dục đại học. ChatGPT không chỉ mở ra cơ hội mới trong hỗ trợ học tập, nghiên cứu và sáng tạo tri thức, mà còn đặt ra yêu cầu đối với người học trong việc sử dụng công nghệ một cách hiệu quả, có trách nhiệm và tuân thủ chuẩn mực đạo đức học thuật. Đối với sinh viên các trường sư phạm - lực lượng đào tạo giáo viên cho tương lai - việc hình thành kỹ năng sử dụng ChatGPT có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, không chỉ ảnh hưởng đến kết quả học tập mà còn tác động trực tiếp đến phẩm chất và năng lực nghề nghiệp sau này.

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội là cơ sở đào tạo giáo viên trọng điểm, nơi sinh viên được rèn luyện đồng thời năng lực học thuật, năng lực sư phạm và đạo đức nghề nghiệp. Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục, ChatGPT ngày càng được sinh viên sử dụng phổ biến như một công cụ hỗ trợ tra cứu thông tin, phát triển ý tưởng và viết học thuật. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy việc sử dụng công cụ này vẫn còn những hạn chế như nguy cơ phụ thuộc công nghệ, thiếu kiểm chứng thông tin và vi phạm chuẩn mực học thuật. Xuất phát từ thực tế đó, bài viết tập trung khảo sát thực trạng kỹ năng sử dụng ChatGPT của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, phân tích các yếu tố tác động và đề xuất biện pháp nâng cao kỹ năng sử dụng công cụ này theo hướng hiệu quả, có trách nhiệm và phù hợp với mục tiêu đào tạo giáo viên trong bối cảnh hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng kỹ năng sử dụng ChatGPT và các yếu tố tác động đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

2.1.1. Đặc điểm hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội là một trong những cơ sở đào tạo và bồi dưỡng giáo viên, nghiên cứu khoa học giáo dục trọng điểm của cả nước. Do đặc thù đào tạo giáo viên, sinh viên của Nhà trường sở hữu cấu trúc năng lực mang tính tích hợp cao, được hình thành trên ba trụ cột cơ bản: năng lực học thuật chuyên sâu, năng lực sư phạm cốt lõi và phẩm chất đạo đức nghề nghiệp. Chính đặc điểm này khiến hoạt động học tập của sinh viên sư phạm có yêu cầu cao hơn về tính tự chủ, tư duy phản biện và trách nhiệm học thuật so với nhiều ngành đào tạo khác.

Hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội có sự biến đổi rõ nét theo từng năm học về mục tiêu, nhiệm vụ, nội dung và phương pháp. Ở giai đoạn năm nhất, sinh viên chủ yếu tập trung thích nghi với môi trường đại học, phương pháp học tập mới và củng cố kiến thức đại cương. Trong giai đoạn này, các công cụ trí tuệ nhân tạo như ChatGPT có thể hỗ trợ sinh viên tóm tắt nội dung học tập, hệ thống hóa kiến thức và gợi ý tài liệu tham khảo, góp phần giảm áp lực chuyển tiếp ban đầu. Tuy nhiên, nếu thiếu kiểm soát, việc sử dụng ChatGPT dễ dẫn đến tâm lý lệ thuộc, làm suy giảm kỹ năng tra cứu và xử lý thông tin cơ bản.

Sang năm thứ hai, sinh viên bước vào giai đoạn học tập chuyên sâu với các học phần chuyên ngành, giáo dục học, tâm lý sư phạm và phương pháp giảng dạy. Yêu cầu học tập lúc này đòi hỏi tính chủ động cao hơn, gắn với nghiên cứu khoa học, hoạt động học thuật và thực hành sư phạm ban đầu. ChatGPT có thể hỗ trợ phân tích khái niệm, xây dựng đề cương nghiên cứu hoặc thiết kế khung bài giảng sơ bộ. Tuy nhiên, việc sử dụng cần được định hướng rõ ràng để tránh làm suy giảm năng lực tư duy độc lập và sáng tạo của sinh viên.

Năm thứ ba là giai đoạn then chốt, đánh dấu sự chuyển dịch từ tích lũy tri thức lý thuyết sang vận dụng vào thực hành nghề nghiệp. Trong bối cảnh đó, ChatGPT nếu được sử dụng có kỹ năng sẽ giúp sinh viên giảm áp lực, tối ưu hóa thời gian chuẩn bị học liệu, từ đó tập trung nhiều hơn cho hoạt động thực hành sự phạm. Tuy nhiên, sự tiện lợi của công nghệ cũng tiềm ẩn nguy cơ khiến sinh viên lạm dụng AI như một công cụ thay thế tư duy cá nhân.

Đối với sinh viên năm thứ tư, hoạt động học tập gắn liền với hoàn thiện khóa luận tốt nghiệp, thực tập chuyên sâu và tham gia các nhiệm vụ nghiên cứu có quy mô lớn hơn. Ở giai đoạn này, kỹ năng sử dụng ChatGPT trở thành yếu tố quan trọng giúp tối ưu hóa quy trình học tập và nghiên cứu. Tuy vậy, áp lực cuối khóa cũng làm gia tăng nguy cơ phụ thuộc công nghệ nếu sinh viên thiếu năng lực tự kiểm soát.

Tóm lại, hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội phát triển theo một lộ trình rõ ràng, từ củng cố nền tảng lý thuyết đến thực hành và chuyển giao nghề nghiệp. Trong suốt lộ trình đó, ChatGPT vừa là công cụ hỗ trợ hữu hiệu, vừa đặt ra yêu cầu cấp thiết về năng lực sử dụng có kiểm soát, tinh thần trách nhiệm và đạo đức học thuật của sinh viên sư phạm trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục hiện nay.

2.1.2. Thực trạng kỹ năng sử dụng ChatGPT của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội là sự vận dụng nền tảng trí tuệ nhân tạo AI một cách hiệu quả, sáng tạo và có trách nhiệm cao vì đạo đức nghề nghiệp nhằm hỗ trợ quá trình tiếp thu, phát triển tri thức và nâng cao kết quả học tập.

Để đánh giá thực trạng các kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên, chúng tôi chọn mẫu khảo sát là 300 sinh viên đại diện của 03 khoa (Toán, Văn và Tâm lý - Giáo dục) có sử dụng ChatGPT trong học tập.

Công cụ đo kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên được chúng tôi sử dụng thang đo Likert 5 mức độ: Mức độ yếu kém = 1 điểm; Mức độ trung bình = 2 điểm; Mức độ khá = 3 điểm; Mức độ tốt = 4 điểm; Mức độ rất tốt = 5 điểm. Kết quả mức độ của các kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên được thể hiện ở Bảng 1:

Bảng 1: Thực trạng kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

Số TT	Các kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên	Giá trị trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
1	Đặt câu lệnh cho ChatGPT cụ thể và rõ ràng.	3.91	1.11	2
2	Kiểm chứng thông tin do ChatGPT cung cấp trước khi sử dụng trong hoạt động học tập hoặc làm bài.	3.83	1.16	7

3	Đánh giá độ chính xác, độ tin cậy và tính phù hợp của thông tin ChatGPT đưa ra.	3.91	1.1	2
4	Sử dụng ChatGPT như công cụ hỗ trợ tư duy, không sao chép mà phát triển ý tưởng theo quan điểm cá nhân.	3.86	1.1	5
5	Bảo mật, không chia sẻ thông tin cá nhân hoặc dữ liệu nhạy cảm với ChatGPT.	3.87	1.06	4
6	Quản lý thời gian dùng ChatGPT hợp lý, tránh lạm dụng hoặc phụ thuộc quá mức.	3.88	1.1	3
7	Sử dụng phù hợp với mục tiêu học tập.	3.95	1.08	1
8	Sử dụng có trách nhiệm (không lạm dụng trong việc gian lận học tập hoặc làm bài thi...).	3.84	1.13	6
TBT		3.88		

Kết quả thống kê cho thấy kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên đạt giá trị trung bình 3.88, nằm ở mức độ khá, tiệm cận mức độ tốt. Kết quả này cho thấy sinh viên đã sử dụng ChatGPT tương đối hiệu quả trong học tập, song mức độ thành thạo chưa đồng đều giữa các biểu hiện. Trong đó, biểu hiện “Sử dụng phù hợp với mục tiêu học tập” đạt điểm cao nhất (ĐTB = 3.95), tiếp theo là “Đặt câu lệnh cho ChatGPT cụ thể và rõ ràng” và “Đánh giá độ chính xác, độ tin cậy và tính phù hợp của thông tin ChatGPT đưa ra” (cùng ĐTB = 3.91). Các kỹ năng về quản lý thời gian, bảo mật thông tin và sử dụng ChatGPT hỗ trợ tư duy đều ở mức khá. Ngược lại, biểu hiện “Kiểm chứng thông tin do ChatGPT cung cấp trước khi sử dụng trong hoạt động học tập hoặc làm bài” và “Sử dụng có trách nhiệm - không lạm dụng trong việc gian lận học tập hoặc làm bài thi” có điểm trung bình thấp hơn tương đối, cho thấy đây là những khía cạnh cần được tăng cường khi sinh viên sử dụng ChatGPT trong học tập.

2.1.3. Thực trạng các yếu tố tác động đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Có nhiều yếu tố tác động đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Theo kết quả nghiên cứu của chúng tôi có ba nhóm yếu tố cơ bản đó là:

* Nhóm yếu tố thuộc về sinh viên: Đây là nhóm các yếu tố quan trọng và tác động trực tiếp nhất đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên. Nhóm các yếu tố này được thể hiện thông qua các biểu hiện cụ thể sau: a) Nhận thức của sinh viên về vai trò, vị trí của ChatGPT trong hoạt động học tập; b) Thái độ của sinh viên đối với ChatGPT trong hoạt động học tập; c) Mục đích sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên; d) Trình độ tin học và năng lực sử dụng công nghệ thông tin của sinh viên.

* Nhóm yếu tố thuộc về công cụ ChatGPT: Kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập

của sinh viên chịu sự tác động nhất định bởi các yếu tố thuộc về công cụ ChatGPT. Cụ thể đó là: a) Sự dễ dàng trong việc truy cập, giao diện thân thiện và tốc độ phản hồi nhanh của ChatGPT; b) Độ chính xác, tin cậy của thông tin từ ChatGPT; c) Khả năng hỗ trợ đa dạng của ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên.

* Nhóm yếu tố thuộc về Nhà trường: Nhà trường là môi trường xã hội gần, nơi mà mỗi sinh viên học tập và rèn luyện hàng ngày. Vì vậy, nhà trường là yếu tố có sự tác động, ảnh hưởng nhất định đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên. Cụ thể là: a) Sự tổ chức, chỉ đạo, hướng dẫn của giảng viên đối với sinh viên trong sử dụng ChatGPT; b) Phương pháp dạy của giảng viên; c) Các quy định và hướng dẫn sử dụng AI trong hoạt động học tập của nhà trường; d) Sự chia sẻ kinh nghiệm, thủ thuật sử dụng ChatGPT từ anh chị khóa trên hoặc bạn bè.

Để đánh giá thực trạng các yếu tố tác động đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên, chúng tôi chọn mẫu khảo sát là 300 sinh viên đại diện của 03 khoa (Toán, Văn và Tâm lý giáo dục) có sử dụng ChatGPT trong học tập.

Công cụ đo sự tác động của các yếu tố đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên được chúng tôi sử dụng thang đo Likert 5 mức độ: Không ảnh hưởng = 1 điểm; Ít ảnh hưởng = 2 điểm; Bình thường = 3 điểm; Ảnh hưởng mạnh = 4 điểm; Ảnh hưởng rất mạnh = 5 điểm. Kết quả đánh giá sự tác động của các yếu tố đến kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên khảo sát được thể hiện ở Bảng 2:

Bảng 2: Các yếu tố tác động đến kỹ năng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Các nhóm yếu tố	Biểu hiện của các yếu tố tác động đến kỹ năng ChatGPT	Giá trị trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng
Yếu tố thuộc về sinh viên (SF)	Nhận thức của sinh viên về ChatGPT trong hoạt động học tập.	4.01	1.09	4
	Thái độ của sinh viên đối với ChatGPT trong hoạt động học tập.	4.09	1.12	2
	Mục đích của sinh viên khi sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập.	4.17	1.06	1
	Trình độ tin học và năng lực sử dụng công nghệ thông tin của sinh viên.	4.08	1.1	3
		4.09		
Yếu tố thuộc về công cụ ChatGPT (TF)	Sự dễ dàng trong việc truy cập, giao diện thân thiện và tốc độ phản hồi nhanh của ChatGPT.	3.88	1.12	1
	Độ chính xác, tin cậy của thông tin từ ChatGPT.	3.80	1.14	3
	Khả năng hỗ trợ đa dạng của ChatGPT (tóm tắt văn bản, lên ý tưởng, sửa lỗi ngữ pháp...)	3.81	1.16	2
		3.83		

Yếu tố thuộc về Nhà trường (EF)	Vai trò của giảng viên trong tổ chức, chỉ đạo, hướng dẫn sinh viên trong sử dụng ChatGPT.	3.84	1.14	1
	Phương pháp dạy của giảng viên (giao bài tập mở, yêu cầu tư duy phân biệt thay vì ghi nhớ, tăng cường thi kiểm tra vấn đáp...).	3.82	1.17	2
	Các quy định và hướng dẫn sử dụng AI trong hoạt động học tập của Nhà trường	3.73	1.13	3
	Sự chia sẻ kinh nghiệm, thủ thuật sử dụng ChatGPT từ anh chị khóa trên hoặc bạn bè.	3.82	1.09	2
		3.8		

Kết quả thống kê cho thấy cả ba nhóm các yếu tố đều có mức độ ảnh hưởng từ mức bình thường đến mức ảnh hưởng mạnh đến với kỹ năng sử dụng ChatGPT của sinh viên. Trong đó, các yếu tố thuộc về sinh viên có mức độ ảnh hưởng nổi bật nhất với giá trị trung bình 4.09, tương ứng với mức độ ảnh hưởng mạnh. Mức độ này cho thấy các yếu tố chủ quan của sinh viên, đặc biệt là mục đích sử dụng ChatGPT trong học tập, có vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển kỹ năng sử dụng ChatGPT. Nhóm các yếu tố thuộc về công cụ ChatGPT có giá trị trung bình 3.83, nằm trong khoảng bình thường và ảnh hưởng mạnh, phản ánh rằng tính tiện ích, khả năng hỗ trợ và độ tin cậy của công cụ có tác động rõ rệt nhưng chưa đạt mức ảnh hưởng mạnh. Trong khi đó, yếu tố thuộc về Nhà trường có giá trị trung bình 3.80, cũng thuộc mức bình thường và ảnh hưởng mạnh, cho thấy nhà trường có ảnh hưởng nhất định đến kỹ năng sử dụng ChatGPT của sinh viên, song vẫn còn dư địa để tăng cường vai trò định hướng và hỗ trợ.

2.2. Biện pháp nâng cao kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

2.2.1. Biện pháp đối với sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

* Tự nâng cao nhận thức, thái độ về ChatGPT và kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập

- Trước hết, sinh viên cần hiểu rằng công cụ ChatGPT nên được xem là một sự hỗ trợ hữu ích trong quá trình học tập chứ không phải là phương tiện thay thế hoàn toàn việc tự học. ChatGPT có thể giúp chúng ta giải thích các khái niệm lý thuyết phức tạp mà mình chưa hiểu, tóm tắt nội dung các bài học dài, cung cấp các ví dụ minh họa hoặc gợi ý các tài liệu tham khảo liên quan đến chủ đề đang học.... Tuy nhiên, không nên chỉ dựa vào ChatGPT để giải quyết mọi vấn đề mà bỏ qua các phương pháp học khác. Việc tìm kiếm thông tin từ sách vở, bài giảng của giảng viên, hoặc thảo luận nhóm với bạn bè vẫn là cách học hiệu quả để xây dựng kiến thức vững chắc.

- Kỹ năng sử dụng ChatGPT có thể sinh viên cải thiện kỹ năng viết và tạo ra các bài báo cáo và

luyện văn chất lượng hơn. Cụ thể, khi phải làm bài tập hoặc viết luận, ChatGPT có thể giúp sinh viên phác thảo dàn bài, gợi ý cách phát triển ý tưởng và cải thiện cách diễn đạt. ChatGPT còn có thể hỗ trợ sửa lỗi chính tả, ngữ pháp hoặc cải thiện câu từ, giúp bài viết trở nên mạch lạc và dễ hiểu hơn. Tuy nhiên, cần nhớ rằng không nên sao chép hoàn toàn nội dung từ ChatGPT mà phải chỉnh sửa, bổ sung thêm các quan điểm và thông tin từ các nguồn khác để tạo nên một bài viết mang dấu ấn cá nhân và thể hiện sự hiểu biết sâu sắc của mình về vấn đề nghiên cứu.

- Về mặt giáo dục, ChatGPT và kỹ năng sử dụng ChatGPT có thể đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ sinh viên trong việc học tập và nghiên cứu. Tuy nhiên, chúng ta cần thận trọng và nhìn nhận một số hạn chế của ChatGPT như: Việc sao chép nội dung từ ChatGPT mà không hiểu hoặc không xử lý thông tin một cách sáng tạo có thể gây ra vấn đề vi phạm quy tắc về bản quyền tác giả, chuẩn mực đạo đức trong học thuật. Vì vậy, sinh viên cần tự rèn luyện kỹ năng tư duy phản biện, phân tích độc lập và sử dụng ChatGPT như một công cụ hỗ trợ để mở rộng kiến thức và nâng cao khả năng sáng tạo của mình.

- Ngoài việc hỗ trợ học tập, ChatGPT cũng có thể là một công cụ giải trí, thư giãn sau những giờ học tập căng thẳng. Các bạn có thể trò chuyện với ChatGPT để giảm stress, tham gia các câu đố trí tuệ hoặc tìm kiếm những đề xuất về sách, phim, nhạc phù hợp với sở thích của mình. Tuy nhiên, cần lưu ý không nên quá lạm dụng ChatGPT cho mục đích giải trí, vì điều này có thể làm gián đoạn quá trình học tập và giảm hiệu quả học tập. Một cách hợp lý là các bạn có thể dành một khoảng thời gian nhất định trong ngày để thư giãn với ChatGPT và phần còn lại là để tập trung vào học tập hoặc tham gia các hoạt động ngoại khóa.

* *Thứ hai*, thường xuyên luyện tập nâng cao các kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập

- Sinh viên cần tự mình học tập nâng cao kỹ năng sử dụng các phương tiện công nghệ thông tin có liên quan đến hoạt động học tập nghiên cứu như: Máy tính, máy tính bảng, điện thoại thông minh...; Đồng thời, biết cách tra cứu thông tin một cách nhanh nhất trên các kênh khác nhau của các phương tiện mà mình đang sử dụng.

- Rèn luyện kỹ năng quản lý thời gian sử dụng ChatGPT một cách hợp lý. Việc này không chỉ giúp cho chúng ta tránh lạm dụng công cụ này mà còn duy trì được sự cân bằng giữa việc học và các hoạt động khác trong cuộc sống. Chúng ta nên đặt ra quy tắc cho mình, chẳng chỉ sử dụng ChatGPT trong một khoảng thời gian nhất định mỗi ngày. Thời gian còn lại, có thể tập trung vào việc đọc sách, tham gia học nhóm, hoặc thư giãn. Nếu sử dụng quá nhiều thời gian vào ChatGPT, có thể dễ dàng trở nên phụ

thuộc vào công cụ này và bỏ qua các phương pháp học truyền thống, làm giảm khả năng tư duy độc lập và sáng tạo của bản thân.

- Để đảm bảo chất lượng thông tin, cần phải kiểm tra lại các thông tin mà ChatGPT cung cấp qua các nguồn học thuật đáng tin cậy. Bởi vì, ChatGPT có thể cung cấp thông tin nhanh chóng và dễ dàng, nhưng đôi khi có thể không chính xác hoặc thiếu đầy đủ. Do đó, việc xác minh thông tin từ sách vở, bài giảng, bài báo nghiên cứu, hoặc các chuyên gia là rất quan trọng. Vì vậy, cần phải kết hợp với các nguồn thông tin tài liệu có uy tín khác, bên cạnh kiến thức nền vững chắc để sàng lọc, phân biệt được thông tin đúng/sai khi sử dụng ChatGPT.

Ngoài ra, cần phải tự mình trải nghiệm để cải thiện những kiến thức về AI, máy móc và cách thức hoạt động của AI. Tự cải thiện tư duy phản biện, phải đặt câu hỏi về dữ kiện AI cung cấp và đánh giá chúng. Khi tiếp nhận thông tin từ AI, cần phải có nhận thức về tính nhân văn, đạo đức trong dữ liệu được cung cấp. Có ý thức tự bảo mật thông tin cá nhân khi đăng tải thông tin cá nhân lên nền tảng số, bảo vệ quyền riêng tư khi sử dụng AI. Có ý thức tự sử dụng AI trong hoạt động giáo dục, nhằm tích lũy kinh nghiệm và cải thiện kỹ năng số.

2.2. Biện pháp đối với giảng viên và nhà trường

2.2.1. Biện pháp đối với giảng viên

Trước hết, giảng viên cần chủ động tích hợp ChatGPT vào quá trình giảng dạy và học tập một cách hợp lý. Việc tích hợp này không nhằm thay thế vai trò của giảng viên hay tư duy độc lập của sinh viên, mà hướng tới sử dụng ChatGPT như một công cụ hỗ trợ giúp làm rõ khái niệm, gợi ý ý tưởng, xây dựng dàn bài hoặc mở rộng góc nhìn học thuật. Thông qua đó, giảng viên có thể định hướng và rèn luyện cho sinh viên cách khai thác ChatGPT hiệu quả, có kiểm soát và phù hợp với yêu cầu đạo đức nghề nghiệp của người giáo viên tương lai.

Song song với đó, giảng viên cần đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của sinh viên. Việc tăng cường các hình thức đánh giá như thi vấn đáp, thuyết trình, thảo luận nhóm, sản phẩm học tập gắn với thực tiễn sẽ góp phần đánh giá đúng năng lực thực chất của sinh viên, hạn chế tình trạng phụ thuộc vào các công cụ AI trong làm bài tập và kiểm tra. Đồng thời, cần chú trọng đánh giá quá trình học tập thay vì chỉ tập trung vào đánh giá cuối học phần; đa dạng hóa sản phẩm học tập thay cho các bài luận thuần túy mang tính lý thuyết.

Một biện pháp quan trọng khác là giáo dục và định hướng cho sinh viên sử dụng ChatGPT một cách có trách nhiệm, gắn với chuẩn mực đạo đức học thuật và đạo đức nghề nghiệp. Giảng viên cần giúp sinh viên nhận thức rõ rằng ChatGPT chỉ là phương tiện hỗ trợ, không thể thay thế nỗ lực cá

nhân, tư duy phản biện và sự sáng tạo. Sinh viên không nên sử dụng ChatGPT để sao chép nội dung hoặc làm bài thay mình, mà cần khai thác công cụ này để khám phá ý tưởng, giải thích khái niệm hoặc phác thảo định hướng nghiên cứu, sau đó tự phát triển nội dung. Bên cạnh đó, giảng viên cần nhấn mạnh tầm quan trọng của việc kiểm chứng thông tin và trích dẫn nguồn một cách minh bạch nhằm bảo đảm quyền sở hữu trí tuệ và tính trung thực trong học thuật, từ đó xây dựng môi trường học tập công bằng và chính trực.

2.2.2. Biện pháp đối với nhà trường

Đối với nhà trường, việc xây dựng bộ quy tắc sử dụng ChatGPT cho sinh viên trong hoạt động học tập là yêu cầu cấp thiết. Bộ quy tắc này cần giúp sinh viên hiểu rõ mục đích, phạm vi và yêu cầu của nhà trường khi sử dụng ChatGPT, đồng thời xác định cụ thể những hành vi được phép và không được phép. Việc xây dựng quy tắc cần dựa trên đặc thù môi trường sư phạm, mục tiêu đào tạo giáo viên và đặc điểm hoạt động học tập của sinh viên, bảo đảm tính khả thi và phù hợp thực tiễn.

Trong bộ quy tắc, cần có những quy định rõ ràng về việc cấm sao chép toàn bộ nội dung do ChatGPT tạo ra, cấm lợi dụng công cụ này để gian lận trong kiểm tra, thi cử hoặc vi phạm đạo đức học thuật. Đối với các trường hợp vi phạm, nhà trường cần áp dụng các biện pháp xử lý phù hợp nhằm răn đe, giáo dục và giữ gìn môi trường sư phạm lành mạnh.

Bên cạnh đó, nhà trường cần tổ chức các hoạt động tập huấn định kỳ nhằm nâng cao hiểu biết và rèn luyện kỹ năng sử dụng ChatGPT cho sinh viên và giảng viên. Nội dung tập huấn có thể bao gồm cách sử dụng ChatGPT hiệu quả, kỹ năng đặt câu hỏi rõ ràng, phương pháp đánh giá và kiểm chứng thông tin, cũng như định hướng sử dụng công nghệ theo hướng sáng tạo và có trách nhiệm. Thông qua các hoạt động này, sinh viên không chỉ nâng cao năng lực sử dụng ChatGPT trong học tập mà còn hình thành thái độ đúng đắn đối với công nghệ, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục.

3. Kết luận

Tóm lại, kỹ năng sử dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên Trường Đại học Sư phạm Hà Nội là một trong những kỹ năng quan trọng nhằm hỗ trợ quá trình tiếp thu, phát triển tri thức và nâng cao kết quả học tập của sinh viên. Hiện nay, sinh viên Nhà trường đã từng bước tiếp cận và phát triển khá tốt kỹ năng quan trọng này trong hoạt động học tập. Tuy nhiên, cần kết hợp chặt chẽ giữa tự nâng cao ý thức trách nhiệm, rèn luyện của sinh viên với công tác tổ chức, quản lý, giáo dục của giảng viên và Nhà trường để nâng cao hơn nữa kỹ năng sử dụng ChatGPT của sinh viên trong hoạt động học tập một cách hiệu quả và có trách nhiệm ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Dương Thanh Linh (2023). *Ứng dụng ChatGPT thúc đẩy dạy và học bậc đại học trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo*. Tạp chí khoa học và công nghệ - Trường Đại học Bình Dương - Quyển 6, số 2/2023, 153-160.
- [2]. Bùi Minh Thuận (2025). *Đạo đức của người sử dụng trí tuệ nhân tạo trong nền giáo dục 5.0*. Tạp chí Khoa học giáo dục kỹ thuật - Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh, 34 - 43.
- [3]. Vũ Tuấn Anh (2024). *ChatGPT và những hệ quả tiêu cực phát triển năng lực cho sinh viên*. Tạp chí Khoa học - Công nghệ, số 7/2024, tr. 45 - 50.
- [4]. Trần Thị Hải Yến (2025). *Biện pháp khai thác ChatGPT trong hoạt động học tập và giảng dạy: thực tiễn và kinh nghiệm từ sinh viên Sư phạm Đại học Cần Thơ*. Tạp chí khoa học đại học cần thơ tập 61, số 5c (2025).
- [5]. Bùi Trọng Tài, Nguyễn Minh Tuấn (2024). *Nghiên cứu ảnh hưởng của trí tuệ nhân tạo trong giáo dục tới hoạt động học tập của sinh viên*. Tạp chí Giáo dục (2024), 24(10), 6-11.
- [6]. Nguyễn Thị Ái Liên (2024). *Ứng dụng ChatGPT trong hoạt động học tập của sinh viên trên địa bàn TP. Hà Nội*. Tạp chí Kinh tế và Dự báo, số đặc biệt, tháng 5/2024, tr. 69 -75.
- [7]. Đặng Văn Em (2024). *Thực trạng ứng dụng chatgpt trong việc học tập, nghiên cứu của sinh viên đại học quốc gia thành phố hồ chí minh*. Tạp chí Giáo dục, 24 (1), 36 - 41.

The current status and measures to enhance ChatGPT usage skills in learning activities by the students at Hanoi National University of Education

Dr. Dang Quoc Thanh

Faculty of Party and Political Work, Military Technical Academy

Dang Khanh Linh

Student K72C, Hanoi National University of Education

Email: thanhmaitamly@gmail.com.

Abstract: The skill to use ChatGPT in the learning activities by the students at Hanoi National University of Education is a new skill that has emerged and developed in recent years due to the impact and influence of Artificial intelligence (AI). This is one of the important skills that supports the process of acquiring and developing knowledge and improving students' academic performance. Within the scope of this article, we examine the current state of ChatGPT usage skills and the factors affecting ChatGPT usage skills in the students' learning activities. Based on that, several measures are proposed to improve ChatGPT usage skills in the learning activities by the students at Hanoi National University of Education.

Keywords: ChatGPT, ChatGPT usage skills by students at Hanoi National University of Education.